

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 185 (XXIX) — Nr. 537

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Luni, 10 iulie 2017

SUMAR

Nr.	Pagina	Nr.	Pagina
DECRETE			
620. — Decret privind eliberarea din funcție a unui judecător	2	2.313. — Ordin al ministrului culturii și identității naționale privind declassarea parțială din Lista monumentelor istorice a corpului C2, componentă a obiectivului monument istoric Fabrica de tricotaje Moldova (corp vechi) și sediu Mică Industrie, situat în str. Păcurari nr. 115, Iași, județul Iași (adresa din Lista monumentelor istorice), respectiv șos. Moara de Foc nr. 29—33 (adresa din acte), având cod LMI IS-II-m-B-03992	9
621. — Decret privind eliberarea din funcție a unui judecător	2	4.093. — Ordin al ministrului educației naționale pentru modificarea și completarea Ordinului ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului nr. 5.248/2011 privind aplicarea Programului „A doua șansă”	10
622. — Decret privind eliberarea din funcție a unui judecător	3	ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	
623. — Decret privind eliberarea din funcție a unui judecător	3	Decizia nr. 47 din 19 iunie 2017 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept)	11–15
624. — Decret privind eliberarea din funcție a unui procuror	4	★	
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE			
Decizia nr. 138 din 14 martie 2017 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 336 alin. (2) din Codul penal	4–8	Rectificări	16
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE			
228. — Ordin al ministrului agriculturii și dezvoltării rurale privind aprobarea Manualului de gradare pentru semințele de consum	9		

D E C R E T E
PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

D E C R E T
privind eliberarea din funcție a unui judecător

În temeiul prevederilor art. 94 lit. c), art. 100 alin. (1), art. 125 alin. (2) și ale art. 134 alin. (1) din Constituția României, republicată, ale art. 65 alin. (1) lit. f) și alin. (2) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale art. 35 lit. a) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările ulterioare,

având în vedere Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 705/2017,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Doamna Dumitrița Picircă, judecător la Curtea de Apel București, se eliberează din funcție de judecător ca urmare a condamnării definitive pentru săvârșirea unor infracțiuni.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

București, 7 iulie 2017.
Nr. 620.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

D E C R E T
privind eliberarea din funcție a unui judecător

În temeiul prevederilor art. 94 lit. c), art. 100 alin. (1), art. 125 alin. (2) și ale art. 134 alin. (1) din Constituția României, republicată, ale art. 65 alin. (1) lit. f) și alin. (2) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale art. 35 lit. a) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările ulterioare,

având în vedere Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 706/2017,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Domnul Ovidiu Puțura, judecător la Tribunalul Bistrița-Năsăud, se eliberează din funcția de judecător ca urmare a condamnării definitive pentru săvârșirea unei infracțiuni.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

București, 7 iulie 2017.
Nr. 621.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI**D E C R E T****privind eliberarea din funcție a unui judecător**

În temeiul prevederilor art. 94 lit. c), art. 100 alin. (1), art. 125 alin. (2) și ale art. 134 alin. (1) din Constituția României, republicată, ale art. 65 alin. (1) lit. b) și alin. (2) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale art. 35 lit. a) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările ulterioare,

având în vedere Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 688/2017,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Doamna Maria Atudosiei, președintele Secției a II-a civile, de contencios administrativ și fiscal a Tribunalului Neamț, se eliberează din funcție ca urmare a pensionării.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

București, 7 iulie 2017.

Nr. 622.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI**D E C R E T****privind eliberarea din funcție a unui judecător**

În temeiul prevederilor art. 94 lit. c), art. 100 alin. (1), art. 125 alin. (2) și ale art. 134 alin. (1) din Constituția României, republicată, ale art. 65 alin. (1) lit. b) și alin. (2) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale art. 35 lit. a) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările ulterioare,

având în vedere Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 692/2017,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — La data de 22 iulie 2017, domnul Virgil Constantin Ianoș, judecător la Judecătoria Buzău, se eliberează din funcție ca urmare a pensionării.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

București, 7 iulie 2017.

Nr. 623.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

D E C R E T

privind eliberarea din funcție a unui procuror

În temeiul prevederilor art. 94 lit. c), art. 100 alin. (1) și ale art. 134 alin. (1) din Constituția României, republicată, ale art. 65 alin. (1) lit. b) și alin. (2) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale art. 35 lit. a) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările ulterioare, având în vedere Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 691/2017,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Domnul Cornel-Ioan Stănilă, procuror la Parchetul de pe lângă Tribunalul Sibiu, se eliberează din funcție ca urmare a pensionării.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

București, 7 iulie 2017.

Nr. 624.

D E C I Z I I A L E C U R Ţ I I C O N S T I T U Ţ I O N A L E

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

D E C I Z I A N r. 138

din 14 martie 2017

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 336 alin. (2) din Codul penal

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia-Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Oana Cristina Puică	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Marinela Mincă.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 336 alin. (2) din Codul penal, excepție ridicată, din oficiu, de instanța de judecată în Dosarul nr. 21.930/303/2015 al Judecătoriei Sectorului 6 București — Secția penală și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 46D/2016.

2. La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere ca inadmisibilă a excepției de

neconstituționalitate, întrucât autoarea acesteia solicită, în realitate, completarea dispozițiilor de lege criticate, în sensul de a prevedea un nivel minim al concentrației de substanțe psihoactive în organism. O asemenea solicitare nu intră însă în competența de soluționare a Curții Constituționale, care, potrivit dispozițiilor art. 2 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, se pronunță numai asupra constituționalității actelor cu privire la care a fost sesizată, fără a putea modifica sau completa prevederile supuse controlului.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

4. Prin Încheierea din 13 ianuarie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 21.930/303/2015, **Judecătoria Sectorului 6 București — Secția penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 336 alin. (2) din Codul penal.** Excepția a fost ridicată, din oficiu, de instanța de judecată, cu ocazia soluționării unei cauze penale privind trimiterea în judecată a unei persoane pentru săvârșirea infracțiunii de conducere a unui vehicul sub influența unor substanțe psihoactive, prevăzută de art. 336 alin. (2) din Codul penal.

5. **În motivarea excepției de neconstituționalitate,** instanța de judecată, autoarea acesteia, susține, în esență, că

sintagma „*sub influența unor substanțe psihoactive*” din cuprinsul dispozițiilor art. 336 alin. (2) din Codul penal este neconstituțională, întrucât încalcă principiul legalității incriminării. Arată că, spre deosebire de alin. (1) al art. 336 din Codul penal, care face referire la o îmbibație alcoolică de peste 0.80 g/l alcool pur în sânge, alin. (2) al aceluiași articol incriminează fapta de conducere pe drumurile publice a unui vehicul pentru care legea prevede obligativitatea deținerii permisului de conducere de către o persoană aflată „*sub influența unor substanțe psihoactive*”, fără a prevedea un nivel minim al concentrației de substanțe psihoactive în organism. Consideră că dispozițiile de lege criticate sunt lipsite de previzibilitate și claritate, deoarece nu poate fi determinat cu exactitate înțelesul sintagmei „*sub influența unor substanțe psihoactive*”, astfel că destinatarii legii nu pot să își dea seama dacă acțiunile lor intră sau nu sub incidența normei de incriminare. Totodată, în lipsa prevederii în textul de lege a unei concentrații minime de substanțe psihoactive în sânge sau în urină, concentrație în funcție de care să se poată aprecia dacă o persoană se află sau nu sub influența unor astfel de substanțe — similar ipotezei de la alin. (1) al art. 336 din Codul penal —, instanța de judecată este pusă în dificultate cu privire la individualizarea pedepsei și a executării acesteia. Susține că, nefiind definită sintagma „*sub influența unor substanțe psihoactive*” prin raportare la un nivel al concentrației minime de astfel de substanțe în organism, este posibil să fie trimisă în judecată o persoană care ar avea, la momentul depistării în trafic, o concentrație infimă, care nu ar fi fost de natură a-i influența abilitățile de șofer, știut fiind faptul că o mare parte dintre substanțele psihoactive au o remanență în organism de la câteva zile până la câteva luni. Astfel, arată că, în cazul marijuanei, metabolizării canabisului — din cauza liposolubilității —, persistă mult timp în țesuturile grase, de unde sunt eliberați lent și eliminați din organism în decurs de câteva zile, săptămâni sau chiar luni de la ultima expunere, în funcție de intensitatea și frecvența utilizării. Menționează că, în consens cu jurisprudența Curții Constituționale, orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite condiții calitative, printre acestea numărându-se și previzibilitatea, ceea ce presupune că acesta trebuie să fie suficient de precis și clar pentru a putea fi aplicat (Decizia nr. 189 din 2 martie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 307 din 5 aprilie 2006, Decizia nr. 903 din 6 iulie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 584 din 17 august 2010, și Decizia nr. 26 din 18 ianuarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 116 din 15 februarie 2012). Instanța de judecată, autoare a excepției, apreciază că dispozițiile de lege criticate nu respectă exigențele constituționale referitoare la calitatea legii, respectiv nu întrunesc condițiile de claritate, precizie, previzibilitate și accesibilitate a legii, fiind contrare prevederilor art. 1 alin. (5) din Constituție. Invocă, în acest sens, și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care a statuat că legea trebuie să fie accesibilă justițiabilului și previzibilă în ceea ce privește efectele sale. Pentru ca legea să satisfacă cerința de previzibilitate, ea trebuie să precizeze cu suficientă claritate întinderea și modalitățile de exercitare a puterii de apreciere a autorităților în domeniul respectiv, ținând cont de scopul legitim urmărit, pentru a oferi persoanei o protecție adecvată împotriva arbitrarului (Hotărârea din 4 mai 2000, pronunțată în Cauza *Rotaru împotriva României*, paragraful 52, și Hotărârea din 25 ianuarie 2007, pronunțată în Cauza *Sissanis împotriva României*, paragraful 66). Așadar, o normă legală îndeplinește condițiile calitative impuse atât de

Constituție, cât și de Convenție, numai dacă este enunțată cu suficientă precizie pentru a permite cetățeanului să își adapteze conduita în funcție de conținutul normei respective.

6. Potrivit art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

7. **Guvernul** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Astfel, consideră că incriminarea din alin. (2) al art. 336 din Codul penal vizează simpla prezență — fără a fi necesară o anumită concentrație — a substanțelor psihoactive în organismul persoanei care conduce pe drumurile publice un vehicul pentru care legea prevede obligativitatea deținerii permisului de conducere. Mai arată că dispozițiile de lege criticate sunt detaliate prin Normele metodologice privind recoltarea, depozitarea și transportul probelor biologice în vederea probațiunii judiciare prin stabilirea alcoolemiei sau a prezenței în organism a substanțelor sau produselor stupefiante ori a medicamentelor cu efecte similare acestora în cazul persoanelor implicate în evenimente sau împrejurări în legătură cu traficul rutier, aprobate prin Ordinul ministrului sănătății nr. 1.512/2013. În fine, menționează că, prin Decizia nr. 732 din 16 decembrie 2014, Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că sintagma „*la momentul prelevării mostrelor biologice*” din cuprinsul dispozițiilor art. 336 alin. (1) din Codul penal este neconstituțională.

8. **Avocatul Poporului** consideră că dispozițiile art. 336 alin. (2) din Codul penal sunt constituționale, întrucât conțin suficiente repere pentru a fi considerate clare și previzibile în definirea faptei și a pedepsei. Astfel, apreciază că nu poate fi acceptată critica privind lipsa unei concentrații minime prevăzute de lege cu privire la substanțele psihoactive prezente în organismul persoanei care conduce pe drumurile publice un vehicul pentru care legea prevede obligativitatea deținerii permisului de conducere — similar normei de sancționare a conducerii autovehiculului sub influența alcoolului. Legiuitorul are libertatea de a opta pentru impunerea unor condiții diferite de incriminare — în cazul de față includerea sau nu a unei concentrații minime a substanțelor psihoactive —, apreciind în funcție de gravitatea și de consecințele fiecărei situații supuse sancționării. Caracterul general al normei de incriminare are semnificația unei aplicări generale, conform principiului „unde legea nu distinge, nici noi nu putem distinge” („*ubi lex non distinguit, nec nos distinguere debemus*”).

9. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile de lege criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

10. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

11. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 336 alin. (2) din Codul penal, care au următorul cuprins: „*Cu aceeași pedeapsă se sancționează și persoana, aflată sub influența unor substanțe psihoactive, care conduce*

un vehicul pentru care legea prevede obligativitatea deținerii permisului de conducere”.

12. În susținerea neconstituționalității acestor dispoziții de lege, autoarea excepției invocă încălcarea prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (5) referitor la principiul legalității și ale art. 23 alin. (12) privind legalitatea pedepsei, precum și a prevederilor art. 7 referitor la legalitatea incriminării și a pedepsei din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

13. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că infracțiunea prevăzută în art. 336 din Codul penal — având denumirea marginală *„Conducerea unui vehicul sub influența alcoolului sau a altor substanțe”* — constă în acțiunea de conducere pe drumurile publice a unui vehicul pentru care legea prevede obligativitatea deținerii permisului de conducere de către o persoană care are o îmbibație alcoolică de peste 0,80 g/l alcool pur în sânge [alin. (1)] sau care se află sub influența unor substanțe psihoactive [alin. (2)]. Această infracțiune nu are corespondent în Codul penal din 1969, fiind preluată din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice (republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 670 din 3 august 2006), unde era prevăzută, în art. 87, într-o redactare asemănătoare, fără a avea însă o denumire marginală. Dispozițiile art. 87 alin. (1) și (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, republicată, aveau următorul cuprins: *„(1) Conducerea pe drumurile publice a unui autovehicul sau tramvai de către o persoană care are o îmbibație alcoolică de peste 0,80 g/l alcool pur în sânge se pedepsește cu închisoare de la unu la 5 ani. (2) Cu pedeapsa prevăzută la alin. (1) se sancționează și persoana care conduce un autovehicul sau un tramvai și care se află sub influența unor substanțe ori produse stupefiante sau medicamente cu efecte similare acestora.”*

14. În timp ce Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, republicată, avea în vedere — în norma de incriminare cuprinsă în art. 87 alin. (2) — persoana *„care se află sub influența unor substanțe ori produse stupefiante sau medicamente cu efecte similare acestora”*, potrivit dispozițiilor art. 336 alin. (2) din Codul penal, criticate în cauza de față, subiectul activ al infracțiunii este persoana care se află *„sub influența unor substanțe psihoactive”*. Referitor la aceste aspecte terminologice, dar cu implicații în materia dreptului procesual penal, prin Decizia nr. 553 din 16 iulie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 707 din 21 septembrie 2015, Curtea a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că sintagma *„trafic de stupefiante”* din cuprinsul dispozițiilor art. 223 alin. (2) din Codul de procedură penală este neconstituțională. Prin prevederile art. II pct. 49 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 18/2016 pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, precum și pentru completarea art. 31 alin. (1) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 389 din 23 mai 2016, dispozițiile art. 223 alin. (2) din Codul de procedură penală au fost modificate, iar sintagma *„o infracțiune de trafic de stupefiante”* a fost înlocuită cu *„o infracțiune de trafic de droguri, de efectuare de operațiuni ilegale cu precursori sau cu alte produse susceptibile de a avea efecte psihoactive”*.

15. Curtea reține că diferența de terminologie față de reglementarea cuprinsă în art. 87 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, republicată — constând în utilizarea sintagmei *„substanțe psihoactive”* — se justifică prin necesitatea folosirii unor termeni adecvați pentru delimitarea

sferii de aplicare a normei de incriminare prevăzute de art. 336 alin. (2) din Codul penal, în concordanță cu legislația specială în materie de droguri, precursori și de alte produse susceptibile de a avea efecte psihoactive.

16. Astfel, potrivit art. 1 din Legea nr. 194/2011 privind combaterea operațiunilor cu produse susceptibile de a avea efecte psihoactive, altele decât cele prevăzute de acte normative în vigoare, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 140 din 26 februarie 2014, acest act normativ stabilește cadrul legal aplicabil preparatelor, substanțelor, plantelor, ciupercilor sau combinațiilor acestora, susceptibile să aibă efecte psihoactive, asemănătoare celor determinate de substanțele sau preparatele stupefiante ori psihotrope, plantele sau substanțele aflate sub control național, altele decât cele care au regimul juridic stabilit prin acte normative în vigoare. Printre actele normative la care se face trimitere se regăsește și Legea nr. 339/2005 privind regimul juridic al plantelor, substanțelor și preparatelor stupefiante și psihotrope, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.095 din 5 decembrie 2005, cu modificările și completările ulterioare, care definește, la art. 2 lit. c), d) și d¹), substanțele psihotrope ca fiind substanțele înscrise în anexele la Convenția asupra substanțelor psihotrope din 1971, substanțele stupefiante ca desemnând substanțele înscrise în anexele la Convenția unică din 1961 a Națiunilor Unite asupra substanțelor stupefiante, modificată prin Protocolul din 1972, respectiv plantele și substanțele aflate sub control național ca fiind plantele și substanțele cu proprietăți psihoactive, introduse în anexele la Legea nr. 339/2005 prin procedura națională prevăzută la art. 8 alin. (3) din acest act normativ. De asemenea, Legea nr. 143/2000 privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 163 din 6 martie 2014, cu modificările și completările ulterioare, definește, la art. 1 lit. b), drogurile ca fiind plantele și substanțele stupefiante ori psihotrope sau amestecurile care conțin asemenea plante și substanțe, înscrise în tabelele nr. I—III din aceeași lege, și prevede la lit. c) și lit. d) ale aceluiași art. 1 că droguri de mare risc sunt cele înscrise în tabelele nr. I și II, iar drogurile de risc sunt cele înscrise în tabelul nr. III.

17. În jurisprudența sa referitoare la dispozițiile Legii nr. 194/2011, Curtea a reținut că, motivat de necesitatea instituirii unor măsuri de prevenire, control și combatere a consumului de substanțe susceptibile de a avea efecte psihoactive, legiuitorul a înțeles să interzică orice operațiune cu astfel de produse până la obținerea autorizării de la Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor (A.N.S.V.S.A.). Potrivit art. 9 din lege, dacă, în urma evaluării, se constată că produsul pentru care se solicită autorizarea este substituit, A.N.S.V.S.A. va comunica solicitantului refuzul de eliberare a autorizației și va notifica Ministerului Sănătății efectuarea demersurilor necesare pentru înscrierea substitutului în unul dintre tabelele din anexa la Legea nr. 339/2005 privind regimul juridic al plantelor, substanțelor și preparatelor stupefiante și psihotrope, cu modificările și completările ulterioare, și, respectiv, la Legea nr. 143/2000 privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri, cu modificările și completările ulterioare. Totodată, A.N.S.V.S.A. ține și actualizează un registru special în care se înscriu operațiunile și produsele pentru care se emite autorizație, precum și operatorii autorizați, datele din registru făcându-se publice prin afișare pe pagina de internet a instituției. Curtea a constatat că, din interpretarea sistematică a dispozițiilor Legii nr. 194/2011, rezultă că aceasta întrunește exigențele de claritate și

previzibilitate, întrucât conținutul său este clar, inteligibil și lipsit de generalizări excesive. Astfel, Curtea a reținut faptul că legea criticată stabilește în art. 3 alin. (3) și (4) că la aprecierea rezonabilă a caracterului de produs susceptibil de a avea efecte psihoactive se pot lua în considerare, fără a se limita la acestea, lipsa ori insuficiența elementelor pentru determinarea regimului juridic al produsului, caracteristicile produsului, în principal compoziția, sau lipsa indicării acestora, consumul, ca destinație previzibilă a produsului, și prezentarea produsului, etichetarea sa, orice avertizări sau instrucțiuni pentru utilizarea lui, precum și orice altă indicație ori informație referitoare la acestea sau chiar lipsa lor (Decizia nr. 134 din 7 martie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 220 din 17 aprilie 2013, Decizia nr. 78 din 11 februarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 273 din 14 aprilie 2014, și Decizia nr. 588 din 1 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 907 din 8 decembrie 2015, paragraful 19).

18. Revenind la dispozițiile art. 336 alin. (2) din Codul penal, Curtea constată că incriminarea faptei de conducere a unui vehicul sub influența substanțelor psihoactive este determinată de efectul nociv al substanțelor respective, ținând cont de faptul că, așa cum se arată în doctrină, acestea produc tulburări în atitudinea și comportamentul conducătorului auto, generând, implicit, o diminuare a capacității de a manevra vehiculul pe drumurile publice în condiții de siguranță pentru toți participanții la trafic. În acest sens, art. 2 lit. e) din Legea nr. 194/2011, republicată, stabilește că prin „efecte psihoactive” se înțelege unul dintre următoarele efecte pe care le poate avea un produs, atunci când este consumat de către o persoană: stimularea sau inhibarea sistemului nervos central al persoanei, având ca rezultat modificări ale funcțiilor și proceselor psihice și ale comportamentului ori crearea unei stări de dependență, fizică sau psihică. Or, având în vedere natura relațiilor sociale ocrotite, obiectul juridic special al infracțiunii prevăzute de dispozițiile art. 336 alin. (2) din Codul penal este reprezentat de relațiile sociale referitoare la protecția siguranței circulației pe drumurile publice, relații sociale a căror existență normală este condiționată de interzicerea conducerii vehiculelor sub influența substanțelor psihoactive.

19. Așadar, situația premisă a infracțiunii de conducere a unui vehicul sub influența substanțelor psihoactive constă în preexistența unor stări, situații, condiții în care se află subiectul activ și în existența unor norme juridice care reglementează poziția psihică și fizică a unei persoane care conduce un vehicul pe drumurile publice. Elementul material al laturii obiective a infracțiunii prevăzute de art. 336 alin. (2) din Codul penal îl reprezintă acțiunea de conducere pe drumurile publice a unui vehicul pentru care legea prevede obligativitatea deținerii permisului de conducere de către o persoană care se află sub influența unor substanțe psihoactive. Urmarea imediată în cazul acestei infracțiuni constă în crearea unei stări de pericol pentru relațiile sociale privind siguranța circulației pe drumurile publice, relații ocrotite prin norma de incriminare, iar legătura de cauzalitate între acțiunea incriminată de lege și urmarea imediată nu mai trebuie dovedită, întrucât rezultă din materialitatea faptei (*ex re*). Forma de vinovăție cu care acționează subiectul activ în cazul infracțiunii examinate este intenția, cu ambele forme ale acesteia.

20. Curtea reține că, pentru constatarea consumului de substanțe psihoactive — ca și cerință esențială specifică acestei infracțiuni — este necesară analiza de laborator, care trebuie să stabilească existența acestor substanțe în corpul conducătorului vehiculului. Cu privire la intervalul de timp în care trebuie

efectuată recoltarea probelor biologice, Codul de procedură penală stabilește, în art. 190 alin. (8), că: „În cazul conducerii unui vehicul de către o persoană aflată sub influența băuturilor alcoolice sau a altor substanțe, recoltarea de probe biologice se efectuează din dispoziția organelor de constatare și cu consimțământul celui supus examinării, de către un medic, asistent medical sau de o persoană cu pregătire medicală de specialitate, în cel mai scurt timp, într-o instituție medicală, în condițiile stabilite de legile speciale.”

21. Curtea constată că, având în vedere sfera largă a produselor susceptibile de a avea efecte psihoactive, așa cum reiese aceasta din legislația specială mai sus menționată, în mod obiectiv, legiuitorul nu poate prevedea un nivel minim al concentrației de substanțe psihoactive ca și cerință esențială cu privire la elementul material al laturii obiective în cazul infracțiunii de conducere a unui vehicul sub influența substanțelor psihoactive, infracțiune reglementată de art. 336 alin. (2) din Codul penal. Așa fiind, legiuitorul a înțeles să incrimineze fapta în orice situație de conducere a unui vehicul ulterior consumului unor substanțe psihoactive, prin consum înțelegându-se introducerea în organismul uman a unui produs, indiferent dacă acesta a fost dizolvat, impregnat, dispersat sau diluat, în una dintre următoarele modalități: pe cale orală ori injectabilă, inhalare, fumat sau aplicarea externă pe corpul unei persoane, în orice alt mod, în așa fel încât produsul să ajungă în corpul unei persoane [art. 2 lit. f) din Legea nr. 194/2011, republicată]. Este indiferent faptul că starea conducătorului vehiculului care se află sub influența unor substanțe psihoactive este urmarea unui abuz — ceea ce presupune consumul plantelor, substanțelor și preparatelor ce conțin substanțe susceptibile de a avea efecte psihoactive în afara unei prescripții medicale — sau este urmarea uzului medical, care semnifică utilizarea pe bază de prescripție medicală licită a medicamentelor aflate sub controlul legislației naționale, întrucât destinatarii textului de lege criticat desfășoară o activitate cu risc permis, scop în care sunt supuși unor forme de școlarizare, așa încât este vorba de persoane avizate și diligente, care, pe durata deținerii permisului de conducere, au obligația de a rămâne la curent cu normele legale în materie (Decizia nr. 154 din 24 martie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 450 din 16 iunie 2016, paragraful 18).

22. Prin urmare, instanța de contencios constituțional nu poate reține criticile formulate de instanța de judecată, autoare a excepției, care susține, pe de o parte, că dispozițiile de lege criticate sunt lipsite de claritate și previzibilitate, deoarece nu poate fi determinat cu exactitate înțelesul sintagmei „sub influența unor substanțe psihoactive”, astfel că destinatarii legii nu pot să își dea seama dacă acțiunile lor intră sau nu sub incidența normei de incriminare, iar, pe de altă parte, că, în lipsa prevederii în norma de incriminare a unei concentrații minime de substanțe psihoactive în sânge sau în urină, concentrație în funcție de care să se poată aprecia dacă o persoană se află sau nu sub influența unor astfel de substanțe — similar ipotezei de la alin. (1) al art. 336 din Codul penal —, instanța de judecată este pusă în dificultate cu privire la individualizarea pedepsei și a executării acesteia.

23. Față de cele arătate mai sus, Curtea constată că dispozițiile art. 336 alin. (2) din Codul penal nu încalcă prevederile constituționale ale art. 1 alin. (5) și ale art. 23 alin. (12) și nici prevederile art. 7 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, întrucât nu au o formulare neclară, ambiguă sau imprevizibilă pentru un cetățean care nu dispune de pregătire juridică, ci, dimpotrivă, îndeplinesc cerințele de claritate, accesibilitate și previzibilitate a legii.

24. În acest sens este de menționat jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care a statuat că art. 7 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, care consacră principiul legalității incriminării și pedepsei (*nullum crimen, nulla poena sine lege*) — pe lângă interzicerea, în mod special, a extinderii conținutului infracțiunilor existente asupra unor fapte care, anterior, nu constituiau infracțiuni —, instituie și cerința potrivit căreia legea trebuie să definească în mod clar infracțiunile și pedepsele aplicabile, această cerință fiind îndeplinită atunci când un justițiabil are posibilitatea de a cunoaște, din însuși textul normei juridice pertinente, la nevoie cu ajutorul interpretării acesteia de către instanțe și în urma obținerii unei asistențe judiciare adecvate, care sunt actele și omisiunile ce pot angaja răspunderea sa penală și care este pedeapsa pe care o riscă în virtutea acestora. Totodată, Curtea de la Strasbourg a reținut că noțiunea de „drept” folosită la art. 7 corespunde celei de „lege” care apare în alte articole din Convenție și înglobează atât prevederile legale, cât și practica judiciară, presupunând cerințe calitative, îndeosebi cele ale accesibilității și previzibilității (Hotărârea din 15 noiembrie 1996, pronunțată în Cauza *Cantoni împotriva Franței*, paragraful 29, Hotărârea din 22 iunie 2000, pronunțată în Cauza *Coëme și alții împotriva Belgiei*, paragraful 145, Hotărârea din 7 februarie 2002, pronunțată în Cauza *E.K. împotriva Turciei*, paragraful 51, Hotărârea din 29 martie 2006, pronunțată în Cauza *Achour împotriva Franței*, paragrafele 41 și 42, Hotărârea din 24 mai 2007, pronunțată în Cauza *Dragotoni și Militaru-Pidhorni împotriva României*, paragrafele 33 și 34, Hotărârea din 12 februarie 2008, pronunțată în Cauza *Kafkaris împotriva Ciprului*, paragraful 140, Hotărârea din 20 ianuarie 2009, pronunțată în Cauza *Sud Fondi srl și alții împotriva Italiei*, paragrafele 107 și 108, Hotărârea din 17 septembrie 2009, pronunțată în Cauza *Scoppola împotriva Italiei* (nr. 2), paragrafele 93, 94 și 99, Hotărârea din 21 octombrie 2013, pronunțată în Cauza *Del Rio Prada împotriva Spaniei*, paragrafele 78, 79 și 91).

25. Curtea de la Strasbourg a reținut că semnificația noțiunii de previzibilitate depinde într-o mare măsură de conținutul textului despre care este vorba și de domeniul pe care îl acoperă, precum și de numărul și de calitatea destinatarilor săi. Principiul previzibilității legii nu se opune ideii ca persoana în

cauză să fie determinată să recurgă la îndrumări clarificatoare pentru a putea evalua, într-o măsură rezonabilă în circumstanțele cauzei, consecințele ce ar putea rezulta dintr-o anumită faptă. Este, în special, cazul profesioniștilor, care sunt obligați să dea dovadă de o mare prudență în exercitarea profesiei lor, motiv pentru care se așteaptă din partea lor să acorde o atenție specială evaluării riscurilor pe care aceasta le prezintă (*Cantoni*, paragraful 35, *Dragotoni și Militaru-Pidhorni împotriva României*, paragraful 35, *Sud Fondi srl și alții împotriva Italiei*, paragraful 109). Având în vedere principiul aplicabilității generale a legilor, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat că formularea acestora nu poate prezenta o precizie absolută. Una dintre tehnicile standard de reglementare constă în recurgerea mai degrabă la categorii generale decât la liste exhaustive. Astfel, numeroase legi folosesc, prin forța lucrurilor, formule mai mult sau mai puțin vagi, a căror interpretare și aplicare depind de practică. Oricât de clar ar fi redactată o normă juridică, în orice sistem de drept, există un element inevitabil de interpretare judiciară, inclusiv într-o normă de drept penal. Nevoia de elucidare a punctelor neclare și de adaptare la circumstanțele schimbătoare va exista întotdeauna. Din nou, deși certitudinea este extrem de dezirabilă, aceasta ar putea antrena o rigiditate excesivă, or, legea trebuie să fie capabilă să se adapteze schimbărilor de situație. Rolul decizional conferit instanțelor urmărește tocmai înlăturarea dubiilor ce persistă cu ocazia interpretării normelor, dezvoltarea progresivă a dreptului penal prin intermediul jurisprudenței ca izvor de drept fiind o componentă necesară și bine înrădăcinată în tradiția legală a Statelor membre. Prin urmare, art. 7 paragraful 1 din Convenție nu poate fi interpretat ca interzicând clarificarea graduală a regulilor răspunderii penale pe calea interpretării judiciare de la un caz la altul, cu condiția ca rezultatul să fie coerent cu substanța infracțiunii și să fie în mod rezonabil previzibil (Hotărârea din 22 noiembrie 1995, pronunțată în Cauza *S.W. împotriva Regatului Unit*, paragraful 36, *Dragotoni și Militaru-Pidhorni împotriva României*, paragrafele 36 și 37, *Kafkaris împotriva Ciprului*, paragraful 141, *Del Rio Prada împotriva Spaniei*, paragrafele 92 și 93).

26. Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată, din oficiu, de instanța de judecată în Dosarul nr. 21.930/303/2015 al Judecătoriei Sectorului 6 București — Secția penală și constată că dispozițiile art. 336 alin. (2) din Codul penal sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Judecătoriei Sectorului 6 București — Secția penală și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 14 martie 2017.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Oana Cristina Puică

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL AGRICULTURII ȘI DEZVOLTĂRII RURALE

ORDIN

privind aprobarea Manualului de gradare pentru semințele de consum

Având în vedere prevederile art. 20 alin. (2) din Legea nr. 101/2014 privind măsuri de reglementare a depozitării semințelor de consum și a regimului certificatelor de depozit pentru acestea și ale art. 19 din Hotărârea Guvernului nr. 1.336/2002 privind instituirea Sistemului național de gradare a semințelor de consum, cu completările ulterioare,

în temeiul art. 9 alin. (5) din Hotărârea Guvernului nr. 30/2017 privind organizarea și funcționarea Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, precum și pentru modificarea art. 6 alin. (6) din Hotărârea Guvernului nr. 1.186/2014 privind organizarea și funcționarea Autorității pentru Administrarea Sistemului Național Antigrindină și de Creștere a Precipitațiilor, cu modificările ulterioare,

văzând adresele nr. 34/2017 și 54/2017 ale Comisiei Naționale de Gradare a Semințelor de Consum și Referatul de aprobare nr. 259.024 din 5.07.2017 al Direcției generale politice agricole,

ministrul agriculturii și dezvoltării rurale emite următorul ordin:

Art. 1. — (1) Se aprobă Manualul de gradare pentru semințe de consum, prevăzut în anexa*) care face parte integrantă din prezentul ordin.

(2) Determinările suplimentare cuprinse în tehnicile și planurile de gradarea pentru semințele de consum se efectuează la cererea beneficiarilor și nu influențează gradele alocate produsului respectiv.

Art. 2. — La data intrării în vigoare a prezentului ordin, Ordinul ministrului agriculturii și dezvoltării rurale nr. 126/2012 privind aprobarea Manualului de gradare pentru semințe de consum, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 471 bis din 11 iulie 2012, se abrogă.

Art. 3. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

p. Ministrul agriculturii și dezvoltării rurale,
Dumitru Daniel Botănoiu,
secretar de stat

București, 5 iulie 2017.
Nr. 228.

*) Anexa se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 537 bis, care se poate achiziționa de la Centrul pentru relații cu publicul al Regiei Autonome „Monitorul Oficial”, București, șos. Panduri nr. 1.

MINISTERUL CULTURII ȘI IDENTITĂȚII NAȚIONALE

ORDIN

privind declasarea parțială din Lista monumentelor istorice a corpului C2, componentă a obiectivului monument istoric Fabrica de tricotaje Moldova (corp vechi) și sediu Mică Industrie, situat în str. Păcurari nr. 115, Iași, județul Iași (adresa din Lista monumentelor istorice), respectiv șos. Moara de Foc nr. 29—33 (adresa din acte), având cod LMI IS-II-m-B-03992

Având în vedere Referatul nr. 1.724 din 31 martie 2017 de aprobare a proiectului Ordinului ministrului culturii și identității naționale privind declasarea parțială a imobilului Fabrica de tricotaje Moldova (corp vechi) și sediu Mică Industrie, anume a corpului C2, adresa din Lista monumentelor istorice, str. Păcurari nr. 115, Iași, județul Iași, adresa din acte șos. Moara de Foc nr. 29—33, din Lista monumentelor istorice, categoria II, monument de arhitectură, grupa valorică B, cod LMI IS-II-m-B-03992,

în conformitate cu dispozițiile art. 13 alin. (1) pct. 2 lit. a), art. 19 alin. (3) și art. 33 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice, republicată, cu modificările ulterioare,

în temeiul prevederilor art. 21 alin. (1) și (2) din Normele metodologice de clasare și inventariere a monumentelor istorice, aprobate prin Ordinul ministrului culturii și cultelor nr. 2.260/2008, cu modificările și completările ulterioare,

în baza art. 11 alin. (1) și (4) din Hotărârea Guvernului nr. 90/2010 privind organizarea și funcționarea Ministerului Culturii și Identității Naționale, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul culturii și identității naționale emite următorul ordin:

Art. 1. — (1) Se declasează din Lista monumentelor istorice corpul C2, componentă a obiectivului monument istoric Fabrica de tricotaje Moldova (corp vechi) și sediu Mică Industrie, situat în str. Păcurari nr. 115, Iași, județul Iași (adresa din Lista monumentelor istorice), respectiv șos. Moara de Foc nr. 29—33 (adresa din acte), având cod LMI IS-II-m-B-03992.

(2) Se menține regimul de monument istoric pentru Fabrica de tricotaje Moldova (corp vechi) și sediu Mică Industrie, situat în str. Păcurari nr. 115, Iași, județul Iași (adresa din Lista monumentelor istorice), respectiv șos. Moara de Foc nr. 29—33 (adresa din acte), având cod LMI IS-II-m-B-03992.

Art. 2. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul culturii și identității naționale,
Ioan Vulpescu

București, 25 mai 2017.
Nr. 2.313.

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE

ORDIN**pentru modificarea și completarea Ordinului ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului nr. 5.248/2011 privind aplicarea Programului „A doua șansă”**

În baza prevederilor art. 29 alin. (4) și ale art. 30 alin. (2) din Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare,

în conformitate cu dispozițiile Hotărârii Guvernului nr. 26/2017 privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației Naționale,

ministrul educației naționale emite următorul ordin:

Art. I. — Ordinul ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului nr. 5.248/2011 privind aplicarea Programului „A doua șansă”, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 721 din 13 octombrie 2011, se modifică și se completează după cum urmează:

1. În anexa nr. 1, la articolul 5 alineatul (1), litera (ii) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(ii) au abandonat pe parcurs învățământul primar.”

2. În anexa nr. 1, la articolul 7, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(1) Un candidat se poate înscrie în Programul «A doua șansă» pentru învățământul primar, de regulă, la începutul anului de studiu, conform art. 8 alin. (4)”.

3. În anexa nr. 1, la articolul 7, după alineatul (1) se introduce un nou alineat, alineatul (11), cu următorul cuprins:

„(11) Prin excepție, un candidat se poate înscrie și ulterior, în clase deja constituite, în condițiile menționate la articolul 8 alin. (4).”

4. În anexa nr. 1, la articolul 8, după alineatul (4) se introduce un nou alineat, alineatul (4¹), cu următorul cuprins:

„(4¹) Prin excepție de la datele menționate anterior, pentru proiectele cu finanțare europeană, anul de studiu în Programul «A doua șansă» pentru învățământul primar poate începe și în alte perioade, în funcție de contractul de finanțare, cu aprobarea inspectoratelor școlare județene, respectiv al Inspectoratului Școlar al Municipiului București și cu informarea Ministerului Educației Naționale.”

5. În anexa nr. 3, articolul 5 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 5. — În Programul «A doua șansă» pentru învățământul secundar inferior se pot înscrie persoane cu vârsta de peste

14 ani care au absolvit învățământul primar. Se pot înscrie și persoane care au parcurs o parte din clasele corespunzătoare învățământului gimnazial (V, VI, VII) și au abandonat pe parcurs și care depășesc cu peste 4 ani vârsta corespunzătoare clasei.”

6. În anexa nr. 3, la articolul 7, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(2) Depunerea dosarelor de înscriere în anul I al Programului «A doua șansă» pentru învățământul secundar inferior se poate face de două ori pe parcursul unui an din program, de regulă în septembrie sau în ianuarie.”

7. În anexa nr. 3, la articolul 7, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alineatul (3), cu următorul cuprins:

„(3) Prin excepție, un candidat se poate înscrie și ulterior acestor perioade, în clase deja constituite.”

8. În anexa nr. 3, la articolul 10, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alineatul (3), cu următorul cuprins:

„(3) Prin excepție de la prevederile alin. (2), pentru proiectele cu finanțare europeană, programul poate începe cu serii noi de elevi și în alte perioade, în funcție de contractul de finanțare, cu aprobarea inspectoratelor școlare județene, respectiv al Inspectoratului Școlar al Municipiului București și cu informarea Ministerului Educației Naționale.”

Art. II. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Art. III. — Direcția generală evaluare și monitorizare învățământ preuniversitar, Direcția generală economică, Direcția generală management preuniversitar, Direcția minorități, inspectoratele școlare județene/al municipiului București și unitățile de învățământ implicate duc la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Ministrul educației naționale,
Pavel Năstase

București, 19 iunie 2017.
Nr. 4.093.

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

DECIZIA Nr. 47

din 19 iunie 2017

Dosar nr. 461/1/2017

Gabriela Elena Bogasiu	— vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție — președintele completului
Lavinia Curelea	— președintele delegat al Secției I civile
Eugenia Voicheci	— președintele Secției a II-a civile
Ionel Barbă	— președintele Secției de contencios administrativ și fiscal
Elena Floarea	— judecător la Secția I civilă
Sorinela-Alina Macavei	— judecător la Secția I civilă
Romanița Ecaterina Vrînceanu	— judecător la Secția I civilă
Lavinia Dascălu	— judecător la Secția I civilă
Eugenia Pușcașiu	— judecător la Secția I civilă
Carmen Trănică Teau	— judecător la Secția a II-a civilă
Valentina Vrabie	— judecător la Secția a II-a civilă
Ileana Izabela Dolache	— judecător la Secția a II-a civilă
Rodica Dorin	— judecător la Secția a II-a civilă
Paulina Lucia Brehar	— judecător la Secția a II-a civilă
Florentina Dinu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Dana Iarina Vartires	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Iuliana Măiereanu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Ana-Hermina Iancu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Luiza Maria Păun	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, învestit cu soluționarea Dosarului nr. 461/1/2017, a fost constituit conform dispozițiilor art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă și ale art. 27⁵ alin. (1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare (*Regulamentul*).

Ședința este prezidată de doamna judecător Gabriela Elena Bogasiu, vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

La ședința de judecată participă doamna Elena Adriana Stamatescu, magistrat-asistent, desemnată în conformitate cu dispozițiile art. 27⁶ din Regulament.

Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a luat în examinare sesizarea formulată de Curtea de Apel București — Secția a VII-a pentru

cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea chestiune de drept: „*Interpretarea dispozițiilor art. 55 alin. (2) lit. j¹), art. 296⁴ alin. (1) lit. k), art. 296¹⁵ lit. o) și art. 296¹⁸ alin. (5¹) din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, în sensul de a se stabili dacă despăgubirile acordate prin hotărâri judecătorești definitive, reprezentând contravaloarea tichetelor de masă, au regimul fiscal al drepturilor din salarii sau asimilate salariilor în vederea impunerii ori păstrează regimul tichetelor de masă neacordate în natură de angajator, în privința contribuțiilor sociale individuale obligatorii*”.

Magistratul-asistent prezintă referatul cauzei, arătând că la dosar a fost depus raportul întocmit de judecătoria-raportori, ce a fost comunicat părților, în conformitate cu dispozițiile art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă; intimatul-reclamant a depus, în termen legal, un punct de vedere asupra chestiunii de drept supuse judecății.

În urma deliberărilor, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept rămâne în pronunțare asupra sesizării privind pronunțarea unei hotărâri prealabile.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

1. Curtea de Apel București — Secția a VII-a pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale a dispus, din oficiu, prin Încheierea din 12 ianuarie 2017, în Dosarul nr. 13.699/3/2016, aflat pe rolul acestei instanțe, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în temeiul dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea chestiune de drept: *interpretarea dispozițiilor art. 55 alin. (2) lit. j¹), art. 296⁴ alin. (1) lit. k), art. 296¹⁵ lit. o) și art. 296¹⁸ alin. (5¹) din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare (Legea nr. 571/2003), în sensul de a se stabili dacă despăgubirile acordate prin hotărâri judecătorești definitive, reprezentând contravaloarea tichetelor de masă, au regimul fiscal al drepturilor din salarii sau asimilate salariilor în vederea impunerii ori păstrează regimul tichetelor de masă neacordate în natură de angajator, în privința contribuțiilor sociale individuale obligatorii*.

II. Expunerea succintă a procesului

2. Prin Cererea înregistrată pe rolul Tribunalului București — Secția a VIII-a conflicte de muncă și asigurări sociale, cu nr. 13.699/3/2016, reclamantul a chemat-o în judecată pe pârâta S.C. B — S.A., pentru ca, prin hotărârea ce se va pronunța, să se dispună obligarea pârâtei la plata sumei actualizate și indexate cu indicele de inflație și dobânda legală până la data plății, reprezentând contribuții sociale reținute nelegal din despăgubirile dispuse prin sentința civilă nr. 7.287 din 20 iunie 2014, pronunțată de Tribunalul București în Dosarul nr. 35.777/3/2013, definitivă prin Decizia civilă nr. 1.082 din 2 aprilie 2015, pronunțată de Curtea de Apel București.

3. Prin Sentința civilă nr. 7.860 din 13 septembrie 2016, Tribunalul București — Secția a VIII-a conflicte de muncă și asigurări sociale a admis în parte acțiunea, a obligat pârâta să plătească reclamantului suma reprezentând contribuții sociale reținute, actualizată și indexată cu indicii de inflație, și dobânda legală până la data plății; a respins cererea reclamantului privind obligarea pârâtei la plata cheltuielilor de judecată, ca neîntemeiată.

4. În motivarea soluției, prima instanță a reținut, în esență, că în mod eronat pârâta i-a reținut reclamantului contribuțiile sociale individuale obligatorii, prevăzute de Legea nr. 571/2003, în condițiile în care despăgubirea acordată prin Sentința civilă nr. 7.287 din 20 iunie 2014 a reprezentat contravaloarea tichetelor de masă aferente perioadei august—decembrie 2013, proporțional cu intervalul lucrat, actualizate cu indicii de inflație la data plății.

Or, dacă reclamantul ar fi beneficiat de tichetele de masă, în natură, pentru această perioadă, nu ar fi datorat contribuțiile sociale respective.

În ceea ce privește măsura actualizării și indexării cu indicii de inflație, aceasta a fost dispusă pentru a se asigura recuperarea creanței la valoarea ei de la data scadenței, potrivit dispozițiilor art. 1.531 alin. (1) și alin. (2) teza întâi din Codul civil, având în vedere devalorizarea monedei naționale din cauza procesului de inflație.

5. Împotriva acestei sentințe, în termen legal, a declarat apel pârâta, solicitând desființarea în tot a hotărârii atacate, rejudecarea cauzei și respingerea acțiunii în fond.

6. În susținerea apelului, aceasta a arătat, în esență, că regimul fiscal aplicabil dreptului pretins, respectiv tichetele de masă, este diferit de regimul fiscal aplicabil despăgubirilor acordate de instanță.

Astfel, deși potrivit art. 296¹⁵ din Legea nr. 571/2003, tichetele de masă nu se cuprind în baza lunară a contribuțiilor sociale obligatorii, totuși despăgubirile reprezentând contravaloarea tichetelor de masă constituie, din perspectivă fiscală, salarii sau diferențe din salarii stabilite în baza unor hotărâri judecătorești rămase definitive (art. 55 din Legea nr. 571/2003).

În ceea ce privește regimul contribuțiilor sociale aplicabil veniturilor obținute în baza sentinței menționate, potrivit art. 296⁴ alin. (1) lit. k) din Legea nr. 571/2003, în baza de calcul al contribuțiilor sociale individuale obligatorii se includ sumele reprezentând salarii sau diferențe de salarii stabilite în baza unor hotărâri judecătorești rămase definitive, precum și actualizarea acestora cu indicii de inflație, contribuțiile menționate urmând a fi calculate, reținute și virate conform art. 296¹⁸ alin. (51) din aceeași lege.

7. Prin Întâmpinarea depusă la dosar în data de 15 noiembrie 2016, intimatul-reclamant a solicitat respingerea apelului ca nefondat, susținând, în esență, că apelanta pune în mod incorect semnul egalității între veniturile obținute din salarii și celelalte venituri, ce au regim fiscal diferit.

8. În ședința publică din 12 ianuarie 2017, din oficiu, instanța a pus în discuția părților admisibilitatea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție, în temeiul dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile asupra problemei de drept în discuție.

9. Prin încheierea pronunțată la această dată, instanța a constatat admisibilitatea sesizării; în temeiul dispozițiilor art. 520 alin. (2) din Codul de procedură civilă, a dispus și suspendarea judecării.

III. Motivele de admisibilitate reținute de titularul sesizării

10. Prin Încheierea pronunțată la data de 12 ianuarie 2017, Curtea de Apel București — Secția a VII-a pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale a constatat admisibilitatea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție, în temeiul dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă, motivat de următoarele considerente:

— sesizarea este formulată într-o cauză aflată în curs de judecată, respectiv Dosarul nr. 13.669/3/2016, aflat pe rolul Curții de Apel București — Secția a VII-a pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale;

— instanța care formulează sesizarea este investită cu soluționarea cauzei în ultimă instanță;

— de lămurirea modului de interpretare și aplicare a dispozițiilor art. 55 alin. (2) lit. j¹), art. 296⁴ alin. (1) lit. k), art. 296¹⁵ lit. o) și art. 296¹⁸ alin. (51) din Legea nr. 571/2003 depinde soluționarea pe fond a cauzei, întrucât intimatul-reclamant și-a întemeiat cererea pe dispozițiile art. 296¹⁵ lit. o) din această lege, arătând că tichetele de masă nu se cuprind în baza lunară de calcul al contribuțiilor sociale obligatorii prevăzute la art. 296⁴, iar apelanta-pârâtă a susținut, dimpotrivă, că în mod greșit prima instanță a dat eficiență prevederilor art. 296¹⁵ din Legea nr. 571/2003, de vreme ce salariatul nu a primit prin hotărâre judecătorească tichete de masă, ci o despăgubire egală cu valoarea tichetelor de masă, iar legea reglementează distinct regimul fiscal aplicabil despăgubirilor acordate de instanță;

— instanța de apel apreciază că problema de drept enunțată este nouă; pe de o parte, caracterul de noutate nu ține neapărat de noutatea actului normativ vizat, iar pe de altă parte, cu privire la această problemă de drept nu este cristalizată o jurisprudență constantă, ceea ce face utilă declanșarea mecanismului cu funcție de prevenție al hotărârii prealabile; dispoziții similare celor invocate în cauza aflată pe rolul Curții de Apel București se regăsesc și în Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare (*Legea nr. 227/2015*);

— prin consultarea jurisprudenței, s-a constatat că Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat printr-o altă hotărâre cu caracter obligatoriu pentru instanțe și nici nu este investită cu un recurs în interesul legii privind aceeași chestiune de drept; conflictele de muncă se soluționează în ultimă instanță de curțile de apel, Înalta Curte de Casație și Justiție neavând în competență judecarea unor asemenea litigii.

Cu referire la Decizia nr. 8 din 4 aprilie 2016, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 399 din 26.05.2016, prin care s-a dat o interpretare dispozițiilor art. 296⁴ din Legea nr. 571/2003, cu corecțiile reglementate de art. 296¹⁸ alin. (5) din același act normativ, s-a constatat că aceasta lămurește un aspect diferit de cel ce formează obiectul sesizării de față.

În plus, chestiunea de drept este reală, iar nu aparentă, privind interpretarea contradictorie pe care o pot primi textele de lege invocate în cauză, din perspectiva aplicării unor principii ale dreptului civil.

IV. Punctele de vedere ale părților cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

11. Apelanta-pârâtă a solicitat sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în sensul pus în discuție de instanța de apel, apreciind că pronunțarea unei hotărâri prealabile asupra problemei de drept este utilă soluționării cauzei. În opinia sa, sumele acordate cu titlu de despăgubiri prin hotărâri judecătorești sunt asimilate salariilor, ceea ce atrage incidența dispozițiilor art. 55 alin. (2) lit. j¹), art. 296⁴ alin. (1) lit. k) și art. 296¹⁸ alin. (51) din Legea nr. 571/2003.

12. Intimatul-reclamant apreciază că sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție nu este utilă pentru soluționarea cauzei, față de prevederile art. 296¹⁵ lit. o) din Legea nr. 571/2003, aplicabile în cazul tichetelor de masă. Sumele ce i-au fost plătite în temeiul hotărârii judecătorești sunt impozabile, dar nu se cuprind în baza lunară de calcul al contribuțiilor sociale obligatorii.

13. După comunicarea raportului, intimatul-reclamant a depus, în termen legal, un punct de vedere asupra chestiunii de

drept supuse judecării, prin care a apreciat, în principal, că sesizarea este inadmisibilă; pe fondul sesizării, a concluzionat că despăgubirile dispuse prin hotărâre judecătorească, reprezentând contravaloarea tichetelor de masă, păstrează regimul fiscal al tichetelor de masă în ceea ce privește contribuțiile sociale, fiind supuse doar plății impozitului pe venit, așa cum a hotărât și instanța de fond.

V. Punctul de vedere al completului de judecată care a formulat sesizarea cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

14. Completul de judecată investit cu soluționarea recursului în Dosarul nr. 13.699/3/2016 al Curții de Apel București — Secția a VII-a pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale a apreciat că pentru soluționarea cauzei se impune interpretarea dispozițiilor art. 55 alin. (2) lit. j¹), art. 296⁴ alin. (1) lit. k), art. 296¹⁵ lit. o) și art. 296¹⁸ alin. (5¹) din Legea nr. 571/2003.

15. Potrivit dispozițiilor art. 160 din Legea nr. 53/2003 — Codul muncii, republicată, cu modificările și completările ulterioare (*Codul muncii*), salariul cuprinde salariul de bază, indemnizațiile, sporurile, precum și alte adaosuri.

16. Tichetele de masă fac parte din categoria „alte venituri” și se acordă în condițiile prevăzute de lege și de contractul colectiv de muncă. Acestea reprezintă bilete de valoare eliberate pe suport hârtie sau în format electronic, având exclusiv destinația de alocație individuală de hrană, ce se acordă în condițiile art. 1 alin. (1) și (2) din Legea nr. 142/1998 privind acordarea tichetelor de masă, cu modificările și completările ulterioare (*Legea nr. 142/1998*).

17. În practica instanțelor s-a apreciat că, în situația în care angajatorul nu își respectă obligația stabilită în contractul colectiv de muncă, nu se poate conchide că salariatul pierde atât dreptul la tichete de masă, cât și dreptul la compensații pentru neexecutarea obligației contractuale de către angajator. Chiar dacă angajatorul nu acordă tichetele de masă în materialitatea lor, acesta rămâne obligat a acoperi prejudiciul creat salariaților prin neexecutarea obligației contractuale asumate, având în vedere că salariații au utilizat bani în locul tichetelor de masă care nu le-au fost acordate pentru achiziționarea de alimente, ceea ce face ca acordarea contravalorii tichetelor de masă să nu fie contrară scopului Legii nr. 142/1998, acela de a asigura prin intermediul tichetelor de masă o alocație individuală de hrană.

18. Prin Decizia nr. 1.194 din 11 noiembrie 2008 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 1 din Legea nr. 142/1998, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 823 din 8.12.2008, Curtea Constituțională a observat că posibilitatea de acordare a tichetelor de masă salariaților constituie o modalitate alternativă de completare a remunerației lunare, prevăzută de lege și negociată de părți odată cu semnarea contractului individual de muncă.

19. Prin Sentința civilă nr. 7.287 din 20 iunie 2014 a Tribunalului București — Secția a VIII-a conflicte de muncă și asigurări sociale a fost admisă în parte acțiunea formulată de reclamantul Sindicatul Dispecerilor Energetici din Sistemul Energetic Național afiliat la Federația Națională a Sindicatelor din Electricitate „Univers”, în numele și pentru membrii de sindicat, între care și intimatul-reclamant, în contradictoriu cu pârâta S.C. B — S.A., care a fost obligată să plătească membrilor de sindicat o despăgubire egală cu contravaloarea tichetelor de masă aferente perioadei august—decembrie 2013, proporțional cu intervalul lucrat de fiecare salariat pentru care s-a formulat acțiunea, actualizate cu indicii de inflație la data plății.

20. Cum prin hotărâre judecătorească definitivă nu s-au acordat tichete de masă, ci despăgubiri constând în contravaloarea lor, se pune problema de a stabili dacă, în situația în care despăgubirile decurg din neacordarea tichetelor

de masă, acestea păstrează natura și tratamentul special stabilit pentru tichetele de masă ori se supun regimului fiscal general al sumelor plătite de angajator salariatului și trebuie considerate drepturi/avantaje de natură salarială care, fiind asimilate salariului, fac parte din baza de calcul al contribuțiilor sociale individuale obligatorii.

21. Din interpretarea dispozițiilor art. 55 alin. (2) lit. j¹), art. 296⁴ alin. (1) lit. k) și art. 296¹⁸ alin. (5¹) din Legea nr. 571/2003, se desprinde concluzia că sumele plătite salariatului de angajator cu titlu de despăgubiri, reprezentând contravaloarea tichetelor de masă neacordate, sunt asimilate salariilor sub aspect fiscal, așa încât pentru ele se datorează atât impozitul, cât și contribuțiile sociale individuale obligatorii.

22. Cu toate acestea, în cauză există controversă în ceea ce privește interpretarea și stabilirea domeniului de aplicare a textului de excepție înscris la art. 296¹⁵ lit. o) din Legea nr. 571/2003.

23. Pe de o parte, intimatul-reclamant consideră că despăgubirile păstrează regimul juridic al tichetelor de masă, a căror contravaloare o reprezintă, și, cu toate că nu contestă caracterul impozabil al sumelor reprezentând contravaloarea tichetelor de masă, consideră totuși că respectivele sume sunt exceptate de la plata contribuțiilor sociale individuale obligatorii, punct de vedere însușit și de prima instanță.

24. Pe de altă parte, într-o interpretare divergentă, propusă în dosarul de față de partea apelantă, se susține, în esență, că, pentru a beneficia de regimul derogator prevăzut de art. 296¹⁵ lit. o) din Legea nr. 571/2003, tichetele de masă trebuie să fie „acordate potrivit legii”, adică în natură, ca bonuri de valoare. Odată ce acestea au fost acordate prin echivalent, cum nu mai au destinația specială de alocație individuală de hrană, ci au rol de dezdăunare pentru prejudiciul suferit de salariat, ies din sfera de aplicare a prevederilor de excepție menționate și se supun regimului general al sumelor plătite de angajator salariatului, fiind considerate de legiuitor, prin asimilare, a avea natură salarială, ceea ce atrage includerea lor în baza lunară de calcul al contribuțiilor sociale individuale obligatorii.

25. În aceste condiții, date fiind argumentele care susțin fiecare dintre cele două modalități de interpretare în concurs, în contextul unor dispoziții legale insuficient de clar formulate și având în vedere frecvența situațiilor în care, în practică, se acordă echivalentul tichetelor de masă, cu titlu de despăgubire, devine imperios necesară o interpretare uniformă a normelor juridice menționate, pentru a se evita apariția practicii neunitare prin pronunțarea unor soluții opuse în procese întemeiate pe aceleași premise esențiale.

VI. Jurisprudența instanțelor naționale în materie

26. **Jurisprudența Curții de Apel București** — instanța de trimitere a comunicat că, în urma consultării judecătorilor instanțelor arondate, nu s-a conturat o opinie majoritară și că opiniile exprimate de judecătorii Secției a VIII-a pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale sunt divergente, fără a fi expuse opiniile conturate, aflate în divergență. Tribunalul Ilfov a apreciat că aceste despăgubiri au regimul fiscal al drepturilor din salarii sau asimilate acestora, în privința impozitului pe salariu. În privința plății contribuțiilor sociale individuale obligatorii, s-a făcut referire la prevederile art. 296¹⁵ lit. o) din Legea nr. 571/2003, fără a se prezenta vreun raționament care să susțină incidența acestor prevederi legale.

Judecătorii Secției conflicte de muncă, asigurări sociale și de contencios administrativ a Tribunalului Teleorman au apreciat că despăgubirile nu fac parte din categoria drepturilor salariale, fără a se răspunde explicit la problema supusă analizei. S-au anexat șase sentințe, care nu prezintă relevanță pentru chestiunea de drept în discuție.

27. Jurisprudența celorlalte instanțe din țară

Celelalte instanțe au comunicat doar opiniile teoretice ale judecătorilor, fără a fi însoțite de o prezentare a modului de interpretare și corelare a dispozițiilor legale analizate, care să susțină concluzia expusă în răspunsurile transmise.

Astfel, în opinia majoritară s-a apreciat că despăgubirile acordate prin hotărâri judecătorești definitive, reprezentând contravaloarea tichetelor de masă neacordate în natură de angajator, păstrează regimul juridic al tichetelor de masă în privința contribuțiilor individuale obligatorii (Tribunalul Neamț — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal, Tribunalul Cluj, Tribunalul Maramureș, Tribunalul Galați — Secția de contencios administrativ și fiscal, Curtea de Apel Brașov, Curtea de Apel Iași, Curtea de Apel Oradea, Curtea de Apel Ploiești, Curtea de Apel Suceava).

Judecătorii Tribunalului Vrancea — Secția a II-a civilă și de contencios administrativ și fiscal au apreciat că nu intră în baza de calcul al contribuțiilor sociale contravaloarea tichetelor de masă neacordate și pentru care s-a dispus plata de despăgubiri. De asemenea, judecătorii Tribunalului Mureș au opinat că, față de dispozițiile art. 8 alin. (2) din Legea nr. 142/2008, nu se impune calcularea de impozite și contribuții asupra acestor sume.

28. Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a comunicat că la nivelul Secției judiciare — Serviciul judiciar civil nu s-a verificat și nici nu se verifică în prezent practică judiciară în vederea promovării unui eventual recurs în interesul legii în problema de drept ce formează obiectul sesizării.

VII. Jurisprudența Curții Constituționale

29. În urma verificărilor efectuate se constată că instanța de contencios constituțional nu s-a pronunțat asupra constituționalității textelor de lege supuse interpretării în prezenta cauză.

VIII. Raportul asupra chestiunii de drept

30. Prin raportul întocmit în cauză, conform art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă, judecătorii-raportori au apreciat că sesizarea nu întrunește cumulativ condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă, deoarece din jurisprudența instanțelor naționale nu rezultă indicii referitoare la riscul apariției unei practici neunitare în această materie, iar dispozițiile legale a căror interpretare se solicită nu sunt lacunare, incomplete sau contradictorii și nu prezintă un grad ridicat de dificultate, așa încât instanța de trimitere trebuie doar să procedeze la o interpretare sistematică și logico-juridică a textelor legale incidente.

31. Asupra fondului sesizării au opinat că despăgubirea în bani, stabilită prin hotărâre judecătorească, reprezentând echivalentul prejudiciului suferit pentru neacordarea tichetelor de masă în natură, se integrează în sfera de aplicare a dispozițiilor art. 296⁴ alin. (1) lit. u) din Legea nr. 571/2003, în categoria oricăror altor sume de natură salarială sau avantaje asimilate salariilor, ceea ce atrage, pe de o parte, includerea sa în baza lunară de calcul al contribuțiilor sociale individuale obligatorii, iar, pe de altă parte, excluderea acesteia din sfera de aplicare a excepției prevăzute de art. 296¹⁵ lit. o) din Legea nr. 571/2003.

IX. Înalta Curte de Casație și Justiție

Examinând sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, raportul întocmit de judecătorii-raportori și chestiunea de drept ce se solicită a fi dezlegată, constată următoarele:

Asupra admisibilității sesizării

32. În privința obiectului și a condițiilor sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, legiuitorul, în cuprinsul art. 519 din Codul de procedură civilă, instituie o serie de condiții de admisibilitate pentru declanșarea acestei proceduri, condiții care se impun a fi întrunite în mod cumulativ, respectiv:

1. existența unei cauze aflate în curs de judecată;

2. cauza să fie soluționată în ultimă instanță;

3. cauza care face obiectul judecății să se afle în competența legală a unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului investit să soluționeze cauza;

4. ivirea unei chestiuni de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată;

5. chestiunea de drept identificată să prezinte caracter de noutate și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție să nu fi statuat și nici să nu facă obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

33. Preliminar analizei condițiilor de admisibilitate, astfel cum au fost conturate în doctrină, dar și în jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție, un prim aspect care relevă inadmisibilitatea sesizării rezultă din analiza elementelor care diferențiază cele două mecanisme de unificare a practicii: dacă recursul în interesul legii are menirea de a înlătura o practică neunitară deja intervenită în rândul instanțelor judecătorești (control *a posteriori*), hotărârea preliminară are ca scop preîntâmpinarea apariției unei astfel de practici (control *a priori*).

34. Problema ridicată de instanța de trimitere are ca situație premisă existența unei hotărâri judecătorești definitive prin care angajatorul a fost obligat să plătească membrilor de sindicat o despăgubire egală cu contravaloarea tichetelor de masă aferente perioadei august—decembrie 2013, proporțional cu intervalul lucrat de fiecare salariat pentru care s-a formulat acțiunea, actualizată cu indicele de inflație la data plății.

35. Angajatorul, care a executat de bunăvoie hotărârea judecătorească, prin plata sumei stabilite în sarcina sa cu titlu de despăgubiri reprezentând contravaloarea tichetelor de masă, a calculat și a reținut din această sumă contribuțiile sociale individuale obligatorii, spre a fi virate la bugetele și fondurile cărora le aparțin. În aceste circumstanțe, angajatul a considerat că reținerea este nelegală, pentru că aceste sume sunt excluse de la plata contribuțiilor sociale individuale obligatorii și că, prin reținerea aplicată de angajator, din culpa acestuia, i s-a cauzat un prejudiciu echivalent cu suma de 123 lei reținută, sumă care face obiectul acțiunii în despăgubiri în cauza cu care este investită instanța de trimitere.

36. Examinarea datelor comunicate de curțile de apel denotă că există jurisprudență ilustrată de hotărâri judecătorești definitive prin care angajatorul care nu a respectat obligația de a acorda, în condițiile prevăzute de lege și de contractul colectiv de muncă, tichete de masă a fost obligat la plata unei despăgubiri egale cu contravaloarea tichetelor de masă, proporțional cu intervalul lucrat de salariat.

37. Ca urmare a consultării instanțelor cu privire la problema de drept ridicată de instanța de trimitere, se constată că nicio altă instanță, cu excepția celei de sesizare, nu a fost investită cu o acțiune în repararea prejudiciului cauzat salariatului de către angajator, prin reținerea contribuțiilor sociale individuale obligatorii, cu ocazia plății sumelor stabilite cu titlu de despăgubiri, reprezentând echivalentul tichetelor de masă, prin hotărâre judecătorească definitivă.

38. În jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept¹ s-a subliniat cu consecvență că prin mecanismul reglementat de art. 519 din Codul de procedură civilă se solicită instanței supreme să dea o rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată, în interpretarea unei norme legale îndoielnice, lacunare sau neclare. Finalitatea demersului o reprezintă împiedicarea apariției unei jurisprudențe neunitare în materie, instanța supremă nefiind investită, în cadrul acestei proceduri, cu însăși aplicarea legii în scopul soluționării cauzei respective.

¹ Spre exemplu, Decizia nr. 2 din 19 ianuarie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 201 din 26 martie 2015, și Decizia nr. 20 din 22 iunie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 588 din 5 august 2015.

39. Această cerință rezultă din dispozițiile art. 520 alin. (1) teza a doua din Codul de procedură civilă, conform cărora încheierea de sesizare trebuie să cuprindă și punctul de vedere al completului de judecată, care astfel este ținut, în primul rând, să stabilească dacă există o problemă de interpretare ce implică riscul unor dezlegări diferite ulterioare în practică.

40. Or, prin încheierea de sesizare se arată că divergența în interpretare este generată de poziția contradictorie a celor două părți implicate în proces, pentru că, pe de o parte, apelanta, în calitate de angajator, susține că tichetele de masă acordate prin echivalent ies din sfera de aplicare a prevederilor de excepție ale art. 296¹⁵ lit. o) din Legea nr. 571/2003, iar, pe de altă parte, intimatul, în calitatea sa de salariat, pretinde că a încercat un prejudiciu prin reținerea nelegală a contribuțiilor sociale obligatorii din sumele aferente despăgubirilor reprezentând tichetele de masă.

41. Interesul în formularea unei cereri pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile este justificat în cazul în care sunt indicii că există posibilitatea apariției unei practici neunitare în legătură cu chestiunea de drept dedusă spre dezlegare de instanța de trimitere. Răspunsurile primite de la curțile de apel în legătură cu problema ridicată de instanța de trimitere relevă că nicio altă instanță nu a înregistrat cauze cu un obiect identic sau similar celui din acțiunea pendinte în care să fie invocată o problemă de drept identică. Într-o astfel de situație nu este justificat interesul în formularea unei cereri pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile, deoarece nu sunt indicii referitoare la riscul apariției unei practici neunitare din această perspectivă.

42. Separat de acest aspect, pentru ca mecanismul procedural reglementat prin articolul anterior menționat să nu fie deturnat de la scopul firesc al unificării practicii judiciare și utilizat pentru tranșarea în concret a aspectelor litigioase aflate pe rolul instanței de trimitere, instanța supremă trebuie chemată să dea chestiunii de drept o rezolvare de principiu. Altfel spus, în sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție cu procedura pronunțării unei hotărâri prealabile trebuie să fie identificată o problemă de drept care necesită cu pregnanță a fi lămurită, care să prezinte o dificultate suficient de mare, în măsură să reclame intervenția instanței supreme în scopul rezolvării de principiu a chestiunii de drept și al înlăturării oricărei incertitudini care ar putea plana asupra securității raporturilor juridice deduse judecării.

43. Art. 519 din Codul de procedură civilă nu definește noțiunea de „chestiune de drept”. În încercarea de a clarifica conținutul acestei noțiuni, în doctrină s-a arătat că pentru a fi vorba de o problemă de drept reală trebuie ca norma de drept disputată să fie îndoielnică, imperfectă (lacunară) sau neclară, susceptibilă de interpretări diferite, fie din cauză că textul este incomplet, fie pentru că nu este corelat cu alte dispoziții legale.

50. Pentru toate aceste considerente,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, sesizarea formulată de Curtea de Apel București — Secția a VII-a pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale în Dosarul nr. 13.699/3/2016 privind interpretarea dispozițiilor art. 55 alin. (2) lit. j¹), art. 296⁴ alin. (1) lit. k), art. 296¹⁵ lit. o) și art. 296¹⁸ alin. (51) din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, în sensul de a se stabili dacă despăgubirile acordate prin hotărâri judecătorești definitive, reprezentând contravaloarea tichetelor de masă, au regimul fiscal al drepturilor din salarii sau asimilate salariilor în vederea impunerii ori păstrează regimul tichetelor de masă neacordate în natură de angajator, în privința contribuțiilor sociale individuale obligatorii.

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 19 iunie 2017.

VICEPREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
GABRIELA ELENA BOGASIU

Magistrat-asistent,
Elena Adriana Stamatescu

RECTIFICĂRI

La Ordinul ministrului educației naționale nr. 3.505/2017 privind acordarea acreditării pentru nivelul de învățământ „liceal”, profilul „umanist”, specializarea „filologie” din cadrul unității de învățământ preuniversitar de stat Liceul Teoretic „George Pop de Băsești” din localitatea Târgu Lăpuș, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 233 din 5 aprilie 2017, se face următoarea rectificare:

— în titlu și în tot cuprinsul ordinului, în loc de: „...preuniversitar de stat...” se va citi: „...preuniversitar particular...”.

★

La Ordinul ministrului educației naționale nr. 3.506/2017 privind acordarea acreditării pentru nivelul de învățământ „liceal”, profilul „umanist”, specializarea „filologie” din cadrul unității de învățământ preuniversitar de stat Liceul Teoretic „George Pop de Băsești” din municipiul Satu Mare, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 233 din 5 aprilie 2017, se fac următoarele rectificări:

— în titlu și în tot cuprinsul ordinului, în loc de: „...preuniversitar de stat...” se va citi: „...preuniversitar particular...”;

— la art. 1, în loc de: „...Maramureș...” se va citi: „...Satu Mare...”.

EDITOR: GUVERNUL ROMÂNIEI

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.70, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

5 948493 056317